

KAP.430.005.2020

Nr ewid. 63/2020/P/20/001/KAP

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2019 r.
w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej

Bogdan Skwarka

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś

Warszawa, dnia *04* maja 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. OCENA OGÓLNA.....	5
3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY	6
3.1. DOCHODY BUDŻETOWE	6
3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA.....	6
3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ	9
4. INFORMACJE DODATKOWE	10
5. ZAŁĄCZNIKI	11
5.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY.....	11
5.2. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY.....	12
5.3. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY.....	13
5.4. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY.....	14
5.5. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI	15

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2019, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 05 – Naczelny Sąd Administracyjny oraz ocena wykonania planu finansowego NSA (dysponenta trzeciego stopnia).

Zakres kontroli

- analiza porównawcza danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za rok 2019 z wynikami roku ubiegłego;
- wykonanie wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych;
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (dalej: ufp)¹.

Jednostki kontrolowane

Naczelny Sąd Administracyjny

Dysponentem części budżetowej 05 – Naczelny Sąd Administracyjny – jest Prezes NSA będący jednocześnie dysponentem środków budżetowych III stopnia. Prezesowi NSA jako dysponentowi części podlega 16 dysponentów środków budżetowych III stopnia, którymi są prezesi wojewódzkich sądów administracyjnych. Zgodnie z art. 14 § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych², w zakresie wykonywania budżetu sądów administracyjnych, Prezesowi NSA przysługują uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

W ramach części 05 finansowano – zgodnie z obowiązującymi przepisami – zadania z zakresu:

- sprawowania wymiaru sprawiedliwości poprzez kontrolę działalności administracji publicznej oraz rozstrzyganie sporów kompetencyjnych między organami jednostek samorządu terytorialnego, samorządowymi kolegiami odwoławczymi i między tymi organami a organami administracji rządowej;
- realizacji ustawowo określonych świadczeń sędziom w stanie spoczynku i ich rodzinom.

Dysponent części 05 realizował budżet w układzie zadaniowym w ramach dwóch funkcji państwa (13. *Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodzin*, 18. *Sprawiedliwość*), dwóch zadań (13.2 *Świadczenia społeczne*, 18.4 *Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądownictwo administracyjne*), dwóch podzadań (13.2.6 *Uposażenia dla sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne*, 18.4.1 *Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądownictwo administracyjne*) oraz pięciu działań (13.2.6.1. *Uposażenia dla sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz dodatki do tych uposażeń*, 13.2.6.3. *Uposażenia rodzinne oraz dodatki do tych uposażeń*, 13.2.6.4 *Pozostałe świadczenia*, 18.4.1.1 *Działalność orzecznicza sądów administracyjnych*, 18.4.1.2 *Publikacje Zeszytów Naukowych Sądownictwa Administracyjnego oraz Orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Wojewódzkich Sądów Administracyjnych*).

Dla zadania 18.4 *Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądownictwo administracyjne* NSA jest dysponentem „wiodącym”.

Zrealizowane w 2019 r. w części 05 dochody wyniosły 50 500,8 tys. zł (0,01% całości dochodów budżetu państwa), w tym 2657,6 tys. zł (5,3%) stanowiły dochody zrealizowane przez skontrolowaną jednostkę. Wydatki budżetu państwa w tej części zrealizowano w wysokości 478 800,0 tys. zł (0,12% całości wydatków budżetu państwa), w tym 121 229,7 tys. zł (25,3%) stanowiły wydatki skontrolowanej jednostki.

W części 05 budżetu państwa nie planowano i nie realizowano wydatków na projekty finansowane z udziałem środków z budżetu środków europejskich oraz nie zwiększono planu wydatków z rezerwy ogólnej i rezerw celowych.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 2167, ze zm.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia pozytywnie
wykonanie budżetu
państwa w 2019 r.
w części 05 – Naczelny
Sąd Administracyjny

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny.

Kontrola wydatków zrealizowanych przez NSA, które stanowiły łącznie 2,3% wydatków budżetu państwa w części 05 oraz 9,0% wydatków dysponenta III stopnia wykazała, że – poza stwierdzoną nieprawidłowością – zostały one poniesione zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Wydatki ponoszono na zadania służące realizacji celów jednostek. Dysponent części sprawował nadzór i kontrolę nad realizacją budżetu według zasad określonych w art. 175 ust. 1 i 2 ufp. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności zaplanowane w układzie zadaniowym wydatków.

Stwierdzona w trakcie kontroli nieprawidłowość w części 05 polegała na niewłaściwym określeniu paragrafu klasyfikacji wydatków podczas wprowadzania zmian w planie wydatków.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2019 r. przez dysponenta części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny i sprawozdań jednostkowych Naczelnego Sądu Administracyjnego (dysponenta III stopnia):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r., tj. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 05 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia. Skontrolowane sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny przedstawiona została w załączniku nr 5.1. niniejszej informacji.

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY

3.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r., kontrola dochodów budżetowych w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych, ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2019⁴ dochody budżetu państwa w części 05 zostały zaplanowane w kwocie 53 496,0 tys. zł. Zrealizowano dochody w wysokości 50 500,8 tys. zł, tj. niższej o 5,6% niż kwota planowana. Pochodziły one głównie z opłat w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (40 216,1 tys. zł). W porównaniu do 2018 r. wykonane dochody zmniejszyły się o 1,2% (o 603,1 tys. zł) co wynikało z niższych niż planowano wpływów z tytułu opłat i kosztów sądowych.

Dochody dysponenta trzeciego stopnia (NSA) zrealizowano w 2019 r. w kwocie 2657,6 tys. zł (tj. 5,3% ogółu dochodów osiągniętych w 2019 r. w części 05). W porównaniu do 2018 r. nastąpił spadek dochodów w NSA (dysponent III stopnia) o 1,2%.

Na koniec 2019 r., według sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 05 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 2081,5 tys. zł, w tym zaległości netto stanowiły kwotę 495,1 tys. zł. W porównaniu do stanu na koniec 2018 r. zarówno należności jak i zaległości zwiększyły się odpowiednio o 109,7 tys. zł oraz o 45,8 tys. zł. Zwiększenie zaległości wynikało m.in. z przywrócenia do pracy sędziego po nowelizacji ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym⁵, w związku z czym wypłacony uprzednio ekwiwalent za niewykorzystany urlop musiał być zwrócony. Zaległość ta wraz z odsetkami w łącznej wysokości 68,3 tys. zł została spłacona w styczniu 2020 r.

Zestawienie dochodów budżetowych w 2019 r. według klasyfikacji budżetowej, przedstawiono w załączniku nr 5.2. niniejszej informacji.

3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

3.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

Wydatki budżetu państwa w 2019 r. w części 05 zostały zrealizowane w kwocie 478 800,0 tys. zł, co stanowiło 96,7% planu po zmianach (495 098,0 tys. zł). W porównaniu do roku 2018 (448 183,2 tys. zł) wydatki wzrosły o 30 616,8 tys. zł, tj. o 6,8% głównie na wypłatę ustawowych podwyżek płac dla pracowników oraz na wypłacenie nagród pracownikom nieobjętym mnożnikowym systemem wynagradzania.

Dysponent części 05, po oszacowaniu nadmiaru posiadanych środków budżetowych podjął trzy decyzje o blokowaniu wydatków na łączną kwotę 35 402,0 tys. zł. Blokady zostały dokonane w związku z:

- przesunięciem o rok realizacji zadania inwestycyjnego polegającego na zakupie licencji serwerowych na oprogramowanie OCR (Optical Character Recognition) do optycznego rozpoznawania znaków podczas skanowania (na kwotę 150,0 tys. zł) oraz w związku z oszczędnościami powstałymi m.in. w wyniku otrzymania korzystnych ofert w prowadzonych postępowaniach (na kwotę 957,0 tys. zł);
- nieobsadzeniem stanowisk orzeczniczych w NSA i w Wojewódzkich Sądach Administracyjnych w związku z długotrwałymi procedurami weryfikacji kandydatów oraz z niższym od planowanego poziomem odejść sędziów w stan spoczynku i tym samym niższymi niż planowano wydatkami z tytułu wynagrodzeń oraz uposażeń dla sędziów w stanie spoczynku (na łączną kwotę 34 295,0 tys. zł).

⁴ Ustawa budżetowa na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. (Dz. U. poz. 198).

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 825, ze zm.

Decyzje te zostały podjęte niezwłocznie po oszacowaniu nadmiaru posiadanych środków budżetowych i zaistnieniu przesłanek uzasadniających ich zablokowanie. Wydatki części 05 nie były zwiększane z rezerw budżetu państwa.

Wydatki budżetu państwa w NSA (dysponent III stopnia) wyniosły 121 229,7 tys. zł, tj. o 5,2% mniej od planu po zmianach (127 553,9 tys. zł) i o 4,2% więcej niż w 2018 r. (116 325,0 tys. zł).

Zestawienie wydatków budżetu państwa w 2019 r. według klasyfikacji budżetowej zawarte zostało w załączniku nr 5.3. niniejszej informacji.

Wydatki w części 05 według grup ekonomicznych przedstawiały się następująco:

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 58 302,2 tys. zł (12,2% wydatków w części), co stanowiło 98,1% planu po zmianach (59 430,5 tys. zł). W porównaniu do roku 2018 r. wydatki te były wyższe o 8818,7 tys. zł, tj. o 20,1%. Najwyższe wydatki (57 879,2 tys. zł) zostały poniesione na wypłaty uposażeń sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne.

Wzrost wydatków wynikał m.in. ze zwiększenia, w porównaniu do roku ubiegłego, liczby sędziów uprawnionych do otrzymania świadczeń z tytułu przejścia w stan spoczynku⁶ oraz z waloryzacji kwoty wypłacanych świadczeń.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 408 446,4 tys. zł (85,3% wydatków w części), tj. 96,8% planu po zmianach (422 159,5 tys. zł). Były one wyższe niż w 2018 r. o 18 331,3 tys. zł, tj. o 4,7%. Dominującą pozycję w tej grupie stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń – 338 923,7 tys. zł (97,6% planu po zmianach). Wydatki na wynagrodzenia (z pochodnymi) wzrosły w porównaniu do 2018 r. o 15 593,2 tys. zł (o 4,8%). Wzrost wynagrodzeń wynikał głównie z ustawowego wzrostu płac sędziów oraz referendarzy sądowych, a także wypłaty nagród dla pracowników nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń.

Przeciętne zatrudnienie w 2019 r. (według sprawozdania Rb-70 *kwartalne sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach*) w przeliczeniu na pełne etaty, w części 05 wyniosło 2262 osoby i było o 12 osób niższe, niż w 2018 r. (2274 osoby). Przepiętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w 2019 r. wyniosło 11,4 tys. zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2018 r. (10,9 tys. zł) było wyższe o 0,6 tys. zł, tj. o 5,1%.

Przepiętne zatrudnienie w 2019 r. w NSA (dysponent III stopnia), w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło: 456,6 osób i w porównaniu do roku 2018 było wyższe o 2,0 osoby. Natomiast przepiętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 12 930,4 zł i w porównaniu z przepiętnym wynagrodzeniem w 2018 r. (12 774,2 zł) było wyższe o 156,2 zł, tj. o 1,2%.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w 2019 r. przedstawiono w załączniku nr 5.4. niniejszej informacji.

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 12 051,5 tys. zł (2,5% wydatków w części), co stanowiło 89,2% planu po zmianach (13 508 tys. zł). W porównaniu do 2018 r. wydatki te były wyższe o 3466,9 tys. zł, tj. o 40,4%. W ramach tej grupy wydatkowano na inwestycje 6959,1 tys. zł (94,5% planu po zmianach), a na zakupy inwestycyjne 5092,4 tys. zł (82,9% planu po zmianach).

Przyczyną niewydatkowania planowanych środków w wysokości 1456,5 tys. zł było m.in. odstąpienie od zakupu licencji serwerowych na oprogramowanie OCR (optyczne rozpoznawanie znaków podczas skanowania)⁷, a także oszczędności po przeprowadzeniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych (m.in. na zakup wyposażenia do budynku WSA w Szczecinie, zakup systemu kopii zapasowych i archiwizacji zasobów informatycznych oraz zakup infrastruktury konwergentnej⁸ do systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją).

Zobowiązania w części 05 na koniec 2019 r. wyniosły 24 950,0 tys. zł i były wyższe o 3,9% niż kwota zobowiązań na koniec 2018 r. (24 004,5 tys. zł). Zobowiązania dotyczyły głównie wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (21 508,3 tys. zł). Zobowiązania wymagalne na koniec 2019 r. nie wystąpiły.

Szczegółowym badaniem objęto prawidłowość realizacji części wydatków budżetu państwa (w tym prawidłowość wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz stosowania wyłączeń przepisów

⁶ Ilość sędziów uprawnionych do pobierania uposażenia z tytułu przejścia w stan spoczynku wzrosła średniorocznie w 2019 r. w stosunku do roku 2018 o 23 osoby.

⁷ Przesunięcie realizacji wynikało z trudności integracyjnych z wdrożonym w Sądzie systemem zarządzania dokumentami.

⁸ Infrastruktura do tworzenia serwerów wirtualnych.

ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁹ (dalej: ustawa Pzp) w łącznej kwocie 10 911,1 tys. zł (wydatki bieżące – 7720,6 tys. zł i wydatki majątkowe – 3190,5 tys. zł) poniesionych w 2019 r. Kwota ta stanowiła 2,3% wydatków budżetu państwa w części 05 (oraz 9,0% wydatków NSA – dysponenta III stopnia). Próbę wydatków w kwocie 8722,2 tys. zł wylosowano metodą monetarną MUS (metoda losowania, w której prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej dowodem) oraz uzupełniono doбором celowym (według osądu kontrolera) 30 dowodów księgowych na kwotę 2188,9 tys. zł.

W ramach powyższej próby badaniem objęto prawidłowość stosowania procedur określonych w ustawie Pzp w odniesieniu do pięciu postępowań o zamówienie publiczne o łącznej wartości 1269,2 tys. zł, w tym:

- jedno postępowanie o szacowanej wartości 184,6 tys. zł na świadczenie usług cateringowych dla NSA zostało przeprowadzone w trybie zapytania o cenę;
- jedno postępowanie o szacowanej wartości 796,7 tys. zł na dostawę, instalację i wdrożenie trzech oddzielnych infrastruktur konwergentnych przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego;
- trzy postępowania, o wartości poniżej 30 000 euro, na zakup samochodu osobowego na potrzeby NSA (wartość – 111,2 tys. zł) oraz dwa postępowania na rezerwację, sprzedaż i dostarczanie biletów lotniczych oraz biletów kolejowych (łączna wartość 176,8 tys. zł) zrealizowano bez zastosowania ustawy Pzp.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z obowiązującymi przepisami, planem finansowym oraz umowami, na zadania służące realizacji celów jednostki oraz przy zachowaniu prawidłowych trybów udzielania zamówień publicznych. W wyniku badania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego nie stwierdzono naruszeń ustawy Pzp.

W toku kontroli stwierdzona została jedna nieprawidłowość polegająca na zastosowaniu przez dysponenta części błędnego paragrafu klasyfikacji wydatków przy wprowadzaniu zmiany planowanych wydatków na kwotę 32,0 tys. zł. Zmiana na wniosek WSA w Gorzowie Wielkopolskim, dotyczyła zwiększenia planu WSA w § 4270 – *Zakup usług remontowych* przy równoczesnym zmniejszeniu w tym samym paragrafie planu wydatków NSA. Z treści wniosku wynikało jednak, że dodatkowe środki miały być przeznaczone na zakup elementów do systemu telewizji dozorowej, zatem właściwe było ich zaklasyfikowanie w § 4210 – *Zakup materiałów i wyposażenia*.

W wystąpieniu pokontrolnym z kontroli wykonania budżetu państwa w NSA za 2018 r. Najwyższa Izba Kontroli wnioskowała o wzmocnienie nadzoru nad procedurą udzielania zamówień publicznych w celu wyeliminowania przypadków postępowania niezgodnie z przepisami Pzp.

W ramach realizacji powyższego wniosku w NSA m.in.:

- przeprowadzono przegląd i wprowadzono zmiany w stosowanych wzorach specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
- skierowano pracowników odpowiedzialnych za zamówienia publiczne na specjalistyczne szkolenia,
- rozszerzono zakres kontroli finansowych o problematykę udzielania przez WSA zamówień publicznych.

Wyniki badania zamówień publicznych wskazują, że podjęte przez NSA działania wzmocniające nadzór były skuteczne co oznacza, że wniosek NIK został zrealizowany.

3.2.2. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Wydatki w części 05 w 2019 r. zostały poniesione na zadania z zakresu sprawowania wymiaru sprawiedliwości poprzez kontrolę działalności administracji publicznej i rozstrzyganie sporów kompetencyjnych między organami jednostek samorządu terytorialnego, samorządowymi kolegiami odwoławczymi oraz między tymi organami a organami administracji rządowej, a także realizacji ustawowo określonych świadczeń sędziom w stanie spoczynku i ich rodzinom.

W efekcie zrealizowanych wydatków majątkowych w kwocie 12 051,5 tys. zł wykonano prace budowlane w budynku WSA w Szczecinie przy ul. Łaziebnej 6 oraz wyremontowano elewację budynku WSA w Olsztynie (wydatki inwestycyjne – 6959,1 tys. zł). W ramach zakupów inwestycyjnych (5092,4 tys. zł), zakupiono m.in.: lokal mieszkalny na potrzeby NSA, samochody osobowe do czterech

⁹ Dz. U. z 2019 r., poz. 1843.

sądów (NSA, WSA w Gdańsku, Lublinie oraz Szczecinie), sprzęt informatyczny¹⁰ oraz przeprowadzono modernizację systemu telewizji przemysłowej oraz oświetlenia w budynkach NSA.

Wydatki w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny w 2019 r. były realizowane w ramach dwóch podzadań: 13.2.6 – *Uposażenia dla sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne* oraz 18.4.1 – *Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądownictwo administracyjne*.

W podzadaniu 13.2.6 *Uposażenia dla sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne* planowana wartość miernika *procent wypłaconych uposażeń sędziom w stanie spoczynku i uposażeń rodzinnych, wolnych od nadpłat i niedopłat*, została wykonana w zaplanowanej wielkości 100%.

W podzadaniu 18.4.1 *Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądownictwo administracyjne* w ramach zadania 18.4. *Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądownictwo administracyjne*, dla którego NSA jest dysponentem „wiodącym” w ramach funkcji państwa 18 – *Sprawiedliwość*, wartość miernika *Średni czas trwania postępowania przed sądami administracyjnymi - czasookres rozpatrywania spraw przez sądy I instancji (przy rocznym wpływie do 70 tys.)* – planowana na sześć miesięcy została wykonana w 4,04 miesiąca.

Nadzór i kontrola

Prezes NSA, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu części 05. Nadzór polegał w szczególności na sporządzaniu okresowych ocen wykonania budżetu części 05, tj. wykonania dochodów i wydatków budżetowych, w tym realizacji wydatków w ramach planu finansowego¹¹. Dysponent części 05 przeprowadzał w WSA cykliczne kontrole gospodarki finansowej, których zakres dotyczył m.in. efektywności i skuteczności realizacji planu w układzie zadaniowym oraz kontroli prawidłowości danych ujętych w sprawozdawczości budżetowej.

3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia przez dysponenta części 05 – NSA łącznych rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań jednostkowych NSA (dysponent III stopnia) za 2019 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

a także sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 05 na podstawie sprawozdań jednostkowych podległych jednostek. Kwoty wykazane w rocznych sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania łączne dysponenta głównego oraz jednostkowe NSA zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Szczegółowe badanie systemu kontroli zarządczej w zakresie sporządzania sprawozdań (obejmujące m.in. stosowanie w praktyce przyjętych procedur dla zapewnienia ich prawidłowości) nie wykazało nieprawidłowości. Prezes NSA sprawował nadzór i kontrolę nad sporządzaniem sprawozdań w szczególności poprzez kontrole przeprowadzane cyklicznie co roku u każdego z podległych dysponentów III stopnia m.in. w zakresie terminowości sprawozdawczości budżetowej i jej zgodności z dokumentacją źródłową. Prowadzona była także kontrola formalno-rachunkowa przekazywanych dysponentowi części sprawozdań jednostkowych oraz wyrzykowa kontrola merytoryczna sprawozdań jednostkowych sporządzanych przez WSA¹².

¹⁰ Przetłączniki sieciowe, zasilacze UPS, dyski sieciowe, serwer plików, urządzenie firewall.

¹¹ W 2019 r. okresowe oceny zostały sporządzone za dwa miesiące oraz za pierwszy, drugi i trzeci kwartał roku.

¹² W 2019 r. kontrolę merytoryczną sprawozdań miesięcznych przeprowadzono w jedenastu WSA.

4. INFORMACJE DODATKOWE

Wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Prezesa NSA 9 kwietnia 2020 r.¹³ W wystąpieniu NIK wnioskowała o wyeliminowanie przypadków ujmowania wydatku w niewłaściwym paragrafie klasyfikacji budżetowej, przy dokonywaniu zmian w planie.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes NSA, pismem z dnia 20 kwietnia 2020 r., poinformował, że nie zgłasza zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego oraz dokonanej oceny działalności NSA. Odnosząc się do wniosku pokontrolnego Prezes NSA poinformował, że ze strony administracji NSA zostaną poczynione wszelkie czynności mające na celu niedopuszczenie do powtórzenia podobnego uchybienia.

¹³ Wystąpienie przesłano przez ePUAP 9 kwietnia 2020 r.

5. ZAŁĄCZNIKI

5.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY

Oceny wykonania budżetu w części 05 – Naczelny Sąd Administracyjny dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK¹⁴ i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 roku¹⁵.

Dochody (D): 50 500,8 tys. zł¹⁶.

Wydatki (W): 478 800,0 tys. zł

Łączna kwota (G = W): 478 800,0 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: (Ww = W : G) = 1,00

Ocena cząstkowa dochodów (Od): odstąpiono od dokonania oceny

Nieprawidłowości w wydatkach (Ow): stwierdzona nieprawidłowość nie spowodowała obniżenia oceny cząstkowej realizacji wydatków. Polegała na niewłaściwym określeniu paragrafu klasyfikacji wydatków podczas wprowadzania zmian w planie wydatków (dotyczyła kwoty 32,0 tys. zł, tj. 0,007% wydatków w części 05).

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Łączna ocena wydatków ŁO¹⁷: pozytywna (5)

Opinia o sprawozdaniach: pozytywna

Ocena ogólna: pozytywna

¹⁴ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

¹⁵ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

¹⁶ Wielkości dochodów nie uwzględniono przy ustalaniu wartości G, gdyż zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa w części 05 planowanie i realizacja dochodów nie były objęte szczegółowym badaniem.

¹⁷ ŁO = Ow x Ww.

5.2. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem część 05, w tym:		51 103,9	53 496,0	50 500,8	98,8	94,4
1.	Dział 751 Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	51 103,9	53 496,0	50 500,8	98,8	94,4
1.1.	Rozdział 75102 Naczelné organy sądownictwa	51 103,9	53 496,0	50 500,8	98,8	94,4
1.1.1.	§ 0580 Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	1 253,6	11,0	1 593,3	127,1	14 484,5
1.1.2.	§ 0630 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	42 464,6	48 026,0	40 216,1	94,7	83,7
1.1.3.	§ 0700 Wpływy ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych	5 322,0	4 006,0	5 710,7	107,3	142,6
1.1.4.	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	394,4	406,0	445,4	112,9	109,7
1.1.5.	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	26,9	20,0	14,0	52,0	70,0
1.1.6.	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	863,4	833,0	815,4	94,4	97,9
1.1.7.	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	89,8	167,0	1 626,6	1 811,4	974,0
1.1.8.	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	668,0	3,0	65,9	9,9	2 196,7
1.1.9.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	20,6	24,0	13,4	65,0	55,8

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2019 (Dz. U. poz. 198).

5.3. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie	w tym niewygasająca			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
Ogółem część 05, z tego:		448 183,2	524 788,0	495 098,0	478 800,0	-	106,8	91,2	96,7
1.	Dział 751 Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	399 046,2	456 047,0	436 137,0	420 920,9	-	124,2	92,3	96,5
1.1.	Rozdział 75102 Naczelne Organy Sądownictwa	399 046,2	456 047,0	436 137,0	420 920,9	-	124,2	92,3	96,5
1.1.1.	§ 400 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	40 798,0	41 916,3	-	-	-	-	-
1.1.2.	§ 401 Wynagrodzenia osobowe pracowników	133 030,0	141 609,0	143 458,0	142 633,0	-	107,2	100,7	99,4
1.1.3.	§ 403 Wynagrodzenia osobowe sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów	143 723,8	178 533,0	152 823,0	147 254,5	-	102,5	82,5	96,4
1.1.4.	§ 404 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	20 346,5	22 639,0	20 659,0	20 645,1	-	101,5	91,2	99,9
1.1.5.	§ 411 Składki na ubezpieczenia społeczne	23 518,9	26 382,0	27 052,0	25 403,7	-	108,0	96,3	93,9
1.1.6.	§ 417 Wynagrodzenia bezosobowe	760,1	960,0	1 282,0	1 193,7	-	157,1	124,3	93,1
1.1.7.	§ 421 Zakup materiałów i wyposażenia	10 039,0	-	-	10 807,7	-	107,7	-	-
1.1.8.	§ 427 Zakup usług remontowych	7 581,2	7 526,0	8 166,0	7 766,3	-	102,4	103,2	95,1
1.1.19.	§ 430 Zakup usług pozostałych	15 743,2	-	-	16 804,2	-	106,7	-	-
1.1.10.	§ 436 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	838,9	-	-	1 532,1	-	182,6	-	-
1.1.11.	§ 445 Udzielone pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów	3 244,6	51,0	2 960,0	2 818,0	-	86,9	5 525,5	95,2
1.1.12.	§ 470 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 753,4	2 290,0	2 217,0	1 959,5	-	111,8	85,6	88,4
1.1.13.	§ 605 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 514,8	7 367,0	7 367,0	6 959,1	-	198,0	94,5	94,5
1.1.14.	§ 606 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	5 069,9	6 141,0	6 141,0	5 092,4	-	100,4	82,9	82,9
2.	Dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	49 137,0	68 741,0	58 961,0	57 879,2	-	117,8	84,2	98,2
2.1.	Rozdział 75312 Uposażenie sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenie rodzinne	49 137,0	68 741,0	58 961,0	57 879,2	-	117,8	84,2	98,2
2.1.1.	§ 311 Świadczenia społeczne	49 137,0	68 741,0	58 961,0	57 879,2	-	117,8	84,2	98,2

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28 za rok 2018 – kolumna 8 + kolumna 12).

²⁾ Ustawa budżetowa na rok 2019 (Dz. U. poz. 198).

5.4. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 05 – NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2018			Wykonanie 2019			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
		osoby	tys. zł	Zł	osoby	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia³⁾, w tym:		2 274	297 096,2	10 887,4	2 262	310 538,9	11 440,4	105,1
1.	Dział 751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2 274	297 096,2	10 887,4	2 262	310 538,9	11 440,4	105,1
1.1.	rozdział 75102 Naczelne organy sądownictwa	2 274	297 096,2	10 887,4	2 262	310 538,9	11 440,4	105,1
1.1.1.	01 osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	1 199	98 811,6	6 867,6	1 194	105 233,7	7 344,6	106,9
1.1.2.	07 asesorsy prokuratorscy i asesorsy sądowi	22	3 801,3	14 398,9	28	5 251,5	15 629,3	108,5
1.1.3.	10 sędziowie i prokuratorzy	587	151 529,9	21 511,9	570	152 829,7	22 489,7	104,5
1.1.4.	17 referendarze sądowi	72	10 486,3	12 136,9	74	11 627,0	13 093,5	107,9
1.1.5.	18 asystenci sędziów i prokuratorów	394	32 467,1	6 867,0	396	34 597,1	7 280,5	106,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1393, ze zm.), w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401–405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

5.5. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego
6. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
7. Rzecznik Praw Obywatelskich
8. Minister Finansów
9. Minister Sprawiedliwości i Prokurator Generalny
10. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa
11. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
13. Komisja do Spraw Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej